

Τοῦ προστητοῦ ἔπειτα τὴν ἀκράτητη δρμή,
τὴν ἀγυπομονησία τῶν σκλάβων Ἑλλήνων, ποὺ
δὲν ἔβλεψαν τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμή, γιὰ νὰ
σπρωθοῦν νὰ χτυπήσουν τὸν Τοῦρκο τὸν τύραννο.
Μαζὶ μὲ τὸ γράμμα ἔστειλε στὸ Μεγάλο Να-
πολέοντα στὴ Βενετία καὶ μιὰ σιγαροθήκη σκαλι-
στὴ ἀπὸ οἵα δάφνης τῶν Θεσσαλικῶν Τεμπῶν,
ποὺ εἶχε φυτρώσει κοντὰ στὸν Πηνειό, στὰ ἐρείπια
τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα.

Ο Μποναπάρτης ἐπῆρε μὲ μεγάλη εὐχαρίστη-
σῃ τὸ ὥραιο δῶρο τοῦ Ρήγα. Μὲ βαθιὰ συγ-
κίνηση διάβασε τὸ γράμμα του, γιὰ τὰ δεινοπα-
θήματα τῶν Ἑλλήνων.

Ἄμεσως ἔγραψε τὸν Ρήγα νὰ τὸν εὐχαρι-
στήσῃ. Τὸν προσκάλεσε νᾶρθη κι ὁ ἴδιος στὴ
Βενετία νὰ συνεννοηθοῦν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐ-
πανάσταση.

Ο νικηφόρος Γάλλος στρατηγός, μέσα στὰ σχέ-
διά του εἶχε καὶ τὴν ἀπολύτωση τῆς ίστορικῆς
Ἑλλάδας ἀπὸ τὸν Τοῦρκο καταχτητή. "Ἄρτιαξε τὴν
εὐκαιρία, ποὺ τοῦδοσε δὲ Ρήγας καὶ τὸν κάλεσε
στὴ Βενετία. "Ἐτσι θὰ μάθαινε περισσότερα γιὰ
τὴν κατάσταση τῆς σκλαβωμένης χώρας καὶ θὰ
κανδυῖσαν μαζὶ μὲ τὸ Ρήγα τὸν καταλληλότερον
τρόπο, ποὺ θάπρεπε νὰ ἐνεργήσουν.

Μόλις ἔλαβε τὴν πρόσκληση τοῦ Μποναπάρτη
ὁ Ρήγας, ἐνόμισε μὲ τὴ ζωηρή του φαντασία,
πῶς ἔβλεπε τὴν ὥραια τὴν Πατρίδα του ἐλεύτε-
ρη κι εὐτυχισμένη.

Δάκουα εύγνωμοσύνης γιὰ τὸ Γάλλο στρατάρχη κύλησαν ἀπὸ τὰ γαλανά του μάτια. Εύχαριστησε βαθιὰ ἀπὸ τὴν ψυχή του τὸν "Υψιστο, ποὺ ἡ μεγάλη χάρη του εὐδόκησε νὰ τελειώσουν τὰ βάσανα τῶν Ἑλλήνων....

22. "Ὥς αόλε αμπικάρια,,

Ο Ρήγας γνώριζε καλὰ δτὶ ἡ Αύστριακὴ Κυβέρνηση, γιὰ νὰ πουλήσῃ δούλεψη στοὺς Τούρκους, ποὺ ἦταν πολὺ φίλοι, παρακολουθοῦσε μὲ τὴν ἀστυνομία της καὶ κατασκόπευε στὴ Βιένη κάθε του ἐνέργεια. Κι δσο μποροῦσε λάβαινε τὰ μέτρα του.

Γι' αὐτὸ πολλὰ ἀπὸ τὰ βιβλία του, ὅπως τὰ πατριωτικά του ποιῆματα, τὸ «Στρατιωτικὸ ἔγκόλπιο», οἱ «Προσωρινοὶ πολιτικοὶ κανονισμοί», καὶ ἄλλα, τυπώθηκαν τὴ νύχτα μυστικά. Κρυφὰ τὰ ἔστελνε, γιὰ νὰ μοιραστοῦν πάλι μυστικὰ στὴν Ἑλλάδα.

Όταν ἀποφάσισε δριοτικὰ ὁ Ρήγας νὰ κατεβῇ στὸ Τριέστι, νὰ περάσῃ στὴ Βενετία, γιὰ νὰ μὴ δόσῃ καμιὰ ὑποψία στὴν Αύστριακὴ ἀστυνομία, ἔβαλε ὅσα βιβλία ἦθελε νὰ πάρῃ στὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἐπαναστατική του προκήρυξη σὲ τρία κιβώτια. Καλοσφραγισμένα τᾶστειλε γιὰ ἐμπορεύματα στ' ὄνομα τοῦ φίλου του Ἀντώνη τοῦ Κορωνοῦ, τοῦ ἐμπόρου στὸ Τριέστι.

Τὰ ἐπαναστατικὰ αὐτὰ βιβλία τοῦ Ρήγα στὴν ἀρχὴ εἶχαν ἐπιγραφή: «Νέα πολιτικὴ Διοίκηση τῶν κατοίκων τῆς Ρούμελης, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τῶν γῆσων καὶ τῆς Βλαχομπογδανίας. Ἐλευθερία, ἀδερφοσύνη, ἴσοτητα».

Αρχιζαν μὲ τὴν ἐπαναστατικὴν προκήρυξην, ποὺ δικαιολογοῦσε γιατὶ οἱ Ἑλληνες κι οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐπαναστατοῦν ἐναντίον τῶν Τούρκων, ν' ἀποτινάξουν τὴ μακρόχρονη σκλαβιά ἀπὸ πάνω τους.

Ἐπειτα ἀκολουθοῦσε τὸ πολιτικὸ Σύνταγμα ἀπὸ 124 ἀριθμοῦ, ποὺ τὸ εἶχε συντάξει ὁ Ρήγας γιὰ νὰ ἐφαρμοστῇ στὴν ἐλευθερωμένη Ἑλλάδα.

Στὸ ᾖδιο βιβλίο ὁ Ρήγας κανόνιζε τὴ στολὴ καὶ τὰ διάσημα, ποὺ θὰ φοροῦσαν οἱ στρατιῶτες τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

Ἡ σημαία θὰ ἦταν τρίχρωμη, μ' ἓνα ρόπαλο τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τρεῖς σταυροὺς ἀπάνω.

Τὰ χρώματα θὰ ἦταν κόκινο, ἀσπρό, μαῦρο.

Τὸ κόκκινο σήμαινε τὴν πορφύρα τῶν Βυζαντινῶν καὶ τὴν αὐτεξουσιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Οἱ πρόγονοι τοῦ φοροῦσαν κόκινα σ' ὥρᾳ πολέμου, γιὰ νὰ μὴ φαίνωνται οἱ πληγὲς καὶ δειλιάζουν οἱ ἀμάθητοι στρατιῶτες.

Τὸ ἀσπρό σήμαινε τὴν ἀθωότητα καὶ τὸ δίκιο τῶν Ἑλλήνων ραγιάδων ἐναντίον τῆς τούρκικης τυραννίας.

Τὸ μαῦρο σήμαινε τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τῶν Ἑλλήνων γιὰ ν' ἀπολάψουν τὴν ἐλευθερία τους.

Στὸ ἴδιο ἑλαναστατικὸ βιβλίο, ποὺ θὰ κυκλοφοροῦσε στὴν Ἑλλάδα, στὰ Μπαλκάνια καὶ στὴ Μικρασίᾳ σὲ πολλὲς χιλιάδες ἀντίτυπα, εἶχε τυπωθῆ ἡ ἡ περίφημος ὕμνος τοῦ Ρήγα.

Ως πότε, παλικάρια, όταν ζούμε στά στενά,
Μονάχοι σά λιοντάρια στις φάγες, στά βουνά; ...
Σπηλιές νά κατοικοῦμε, νά βλέπουμε κλαδιά,
Νά φεύγουμε¹ απ' τὸν κόσμο για τὴν πικρὴ σκλαβιά; ...
Νά χάνουμε Πατρίδα κι ἀδέρφια καὶ γονεῖς.
Τοὺς φίλους, τὰ παιδιά μας κι δλους τοὺς συγγενεῖς; ...
Καλήτερα μιᾶς φρασ έλεύτερη ζωή,
Παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακή ...
Τι σ' ὀφελεῖ άν ζῆσης καὶ εἶσαι στὴ σκλαβιά; ...
Σεοχάσου πάς σὲ φήνουν κάθε ὥρα στὴ φωτιά.
Ἐλάτε μ' ένα ζῆλο σὲ τοῦτον τὸν καιρό,
Νά κάμουμε τὸν δρόμο ἀπάνω στὸ σταυρό.
Σύμβουλους προνομένους μὲ πατριωτισμὸ
Νά βάλουμε σὲ δλους νά δίνουν δρισμό.
Κι δ νόμος νά εἰν² δ πρώτος κι δ μόνος δδηγός.
Καὶ τῆς Πατρίδας ένας νά γίνη δραχηγός.
Γιατὶ κ' η ἀναρχία μοιάζει μὲ τὴ σκλαβιά,
Νά ζοῦμε σά θηρία εἰν³ πιὸ σκληρὴ φωτιά.
Καὶ τότε μὲ τὰ χέρια φηλὰ στὸν οὐρανό,
Νά εἰποῦμ⁴ απ' τὴν καρδιά μας ἐτοῦτα στὸ Θεό:
— Ω Βασιλεῖα τοῦ κόσμου, δρκίζομας σὲ Σέ,
Στὴ γυνώμη τῶν τυράννων νά μὴν ἔρθω ποτέ.
Μήτε νά τοὺς δουλέψω, μήτε νά πλανεύθω,
Μὲ τὰ ταξίματά τους γιὰ νά παραδοθῶ.

Κι δοσ θὰ ξῶ στὸν οδόμο, μονάχος μου σκοπός,
Γιὰ γὰ τοὺς ἀφανίσω θέ τάναι σταθερός.
Πιστός καὶ στὴν Πατρίδα συντρίβω τὸ ζυγό.
Ἄχθριστος γὰ τάμαι ἀπὸ τὸ στρατηγό.
Κι ἀν παραβῶ τὸν δρόμο ν' ἀστράψῃ ὁ οὐρανός
Καὶ νὰ μὲ κατακάψῃ, νὰ γίνω σὰν καπνός.

23. Ἡ αρροδοσία

Πέντε μέρες ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ είχαν φτάσει τὰ κιβώτια μὲ τὰ βιβλία καὶ τὴν προκήρυξη τοῦ Ρήγα στὸ Τριέστι ̄φτανε κι ὁ ἴδιος μαζὶ μὲ τὸ Χριστόφορο τὸν Περαιώ, στὶς 9 τοῦ Γενάρη 1798.

Ο ἀρχηγὸς τῆς μυστικῆς «Πατριωτικῆς Ἐταιρίας» καὶ ὁ σύντροφός του πῆγαν ἀμέσως μόλις ἔφτασαν κι ἔπιασαν ἐνα δωμάτιο στὸ ξενοδοχεῖο «Βασιλικό», κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά.

Ύστερα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, χωρὶς τίποτε νὰ ὑποψιάζεται ὁ Ρήγας, ἐτοιμάστηκε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο του. Ἡθέλε νὰ πάη στὸ Γαλλικὸ προξενεῖο, νὰ συνεννοηθῇ τὴν νύχτα μὲ τὸν πρόξενο τῆς Γαλλίας γιὰ τὸ ταξίδι του στὴ Βενετία, χωρὶς νὰ τὸν ἰδοῦν.

Μόλις ἀνοιξε τὴν θύρα τοῦ δωματίου του βρέθηκε ἀντιμέτωπος μ' ἐναν ἀξιωματικὸ τῆς Αὐστριακῆς ἀστυνομίας, ποὺ στεκόταν ἀπέξω στὸ διάδρομο.

— Είστε δέ Ρήγας ο Βελεστινλῆς;... τὸν ἔρωτησε
ο Αύστριακός γερμανικά.

— Μάλιστα, 'κύριε!... ἀποχρίθηκε ο Ρήγας στὴν
Ίδια γλῶσσα, χωρὶς νὰ προφτάσῃ νὰ κρύψῃ τὴν
ἀνησυχία του.

— Ετοιμάζεστε βλέπω νὰ βγῆτε!... ξανάειπε ο
Αύστριακός. Μοῦ κακοφαίνεται, ἀλλὰ ἔχω διαταγὴ
νὰ σᾶς ἐμποδίσω.... Απόψε δὲ μπορεῖτε νὰ βγῆτε
ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο σας...

“Επειτα πρόσταξε τοὺς οτρατιῶτες, ποὺ τὸν
ἀκολουθοῦσαν κι ἔπιασαν ἀπέξω τὴν πόρτα στὸ
δωμάτιο τοῦ Ρήγα.

— Λὲ θ' ἀφίσετε κανένα ἀπολύτως νὰ βγῆ-
οῦτε νὰ μπῆ!... εἶπε μὲ αὐστηρὸν τόνο κι ἔφυγε.

Αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστο καὶ τόσο ξαφνικὸ περι-
στατικὸ συγκλόνισε τὴν αἰσθαντικὴ ψυχὴ τοῦ
Ρήγα. Τὴν κακὴ ἔκείνη ὥρα προαιστάνθηκε τὴν
ἀποτυχία γιὰ τὸ πατριωτικό του σχέδιο καὶ τὴν δριστι-
κὴ καταστροφή.

“Αν πρόφταντε νᾶβλεπε τὸν πρόξενο τῆς Γαλ-
λίας Μπρεσό! Αὐτὸς εἶχε μυστικὲς δόδηγίες καὶ δι-
αταγὲς ἀπὸ τὸ Μεγάλο Ναπολέοντα νὰ τὸν
προστατέψῃ, καὶ νὰ εὔκολύνη τὸ ταξίδι τοῦ Ρήγα
ὡς τὴ Βενετία!... Θὰ πήγαιναν τότε δλα καλά...
Μὰ τώρα!...

— Τώρα πιὰ είναι δλα χαμένα!... εἶπε ο Ρή-
γας περίλυπος καὶ ωχρός, μὲ βουρκωμένα τὰ μά-
τια γιὰ τῆς Πατρίδας τὴν κακοτυχιά.

— Σκίσε τὰ γράμματα καὶ τ' ἄλλα τὰ χαρτιά.

Σπάσε την σφραγίδα, ποὺ ἔχεις στὸ σεντούκι σου...
*Ἄς γλυτώσουμε τούλαχιστο τοὺς ἄλλους... εἶπε
ἀποφασιστικὰ στὸν Περαιβό ὁ Ρήγας.

*Έπειτα προχώρεσε στοὺς δυὸ στρατιῶτες, ποὺ
φύλαγαν στὴν πόρτα. Τοὺς ἔβαλε στὸ χέρι λίγα
φλυωριά.

*Ο Περαιβός στὸ μεταξὺ ἔβγαλε τὰ γράμματα.
Τὰ εἰχαν δόσει τοῦ Ρήγα πολλοὶ μεγαλέμποροι
*Ἐλληνες τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Αὐστρίας. Τὸν ἐσύ-
σταιναν γιὰ *Ἀρχηγό, σὰ μυστικοὶ συνέταιροι τῆς
«Πατριωτικῆς Ἐταιρίας», στοὺς δικούς τους στὴν
*Ηλειρο, στὴ Θεσσαλία, στὴ Μακεδονία, στὴ Ρού-
μελη, στὸ Μωριά.

Τᾶσκισε δ Περαιβός καὶ μαζὶ μὲ τὴ σφρα-
γίδα τῆς *Ἐλεύτερης Ἐλλάδας, τὰ πέταξε ἀπὸ τὸ
παράθυρο στὴ θάλασσα.

24. *Ο αρροδόλης

*Όταν ἔφτασαν στὸ Τριέστι τὰ κιβώτια μὲ
τὰ ἐπαναστατικὰ βιβλία, ποὺ εἶχε στείλει πρὸν
δ Ρήγας ἀπὸ τὴ Βιένη στὸ δνομα τοῦ *Αντώ-
νη Κορωνιοῦ, αὐτὸς ἔλειπε γιὰ ἐμπορικὲς δου-
λιές του σὲ ταξίδι μακριὰ ἀπὸ τὸ Τριέστι, στὴν
*Ιστρια.

*Έτσι ἀντὶ τοῦ Κορωνιοῦ, παράλαβε τὰ βι-
βλία καὶ τὰ γράμματα τοῦ Ρήγα σ' ἓνα φά-
κελλο κλεισμένα δ συνέταιρός του στὸ ἐμπορικό

ό Δημήτρης Οίκονόμου από τὴν Κοζάνη τῆς Μακεδονίας.

Λύτρος ὁ ἄθλιος δὲν ἔκλεινε Ἑλληνικὴ καρδιὰ στὰ στήθια του.

Ἐκλεινε μιὰ σωστὴ κόλαση... Ὁχιά φαρμακερή!.. Χωρὶς νὰ ἔχῃ κανένα δικαίωμα, ἀφοῦ ὁ φάκελλος ἦταν στὸ δυνατὸ τοῦ συνέταιρον του Ἀντώνη Κορωνιοῦ, ἀνοιξε καὶ διάβασε τὰ γράμματα τοῦ Ρήγα.

Ἐπειτα ἀνοιξε καὶ τὰ κιβώτια. Εἶδε τὰ ἐπαναστατικὰ βιβλία, τὰ πατριωτικὰ ποιήματα, τὶς εἰκόνες, τοὺς χάρτες..

Στὴν ἀρχὴ ὁ δειλὸς καὶ ταπεινὸς ἀνθρωπὸς ἔμεινε ἀναποφάσιστος. Δὲν ἤξερε καὶ δὲν τολμοῦσε τί νὰ κάμη.

Στὸ τέλος ἀποφάσισε νὰ πάη νὰ ζητήσῃ γνώμη ἀπὸ τὸ συνάδερφό του ἔμπορο στὸ Τριέστη, τὸν Ἡπειρώτη τὸν Πλασταρᾶ.

Ο Πλασταράς, ἐνθουσιασμένος πατριώτης, εἶχε γίνει ἀπὸ τοὺς πρώτους Ἑλληνες τῆς Αύστριας μέλος τῆς «Πατριωτικῆς Ἐταιρίας» μαζὶ μὲ τὸν Κορωνιό.

Ο ἀγνὸς πατριώτης ὁ Πλασταράς, σὰ νὰ προμάντευε τοὺς διαβολικοὺς διαλογισμοὺς τοῦ ἄθλιου τοῦ Οίκονόμου, τοῦ εἶπε :

— Πρόσεξε καλά, Δημήτρη!.. Σωστὸ δὲν ἦταν καθόλου αὐτὸ ποὺ ἔκαμες... Ἀνοιξες γράμματα καὶ κιβώτιο, ποὺ δὲν ἦταν δικά σου.. Νὰ τὰ κλείσης ἀμέσως καὶ νὰ περιμένης νὰ γυρίσῃ **δ**

Κορωνιδές νά τα παραδώσῃς στὸν ίδιο... Αημήτρη,
δὲν έχαμες καλά και συλλογίσου το!

Άντινετα ἀπὸ τὸν Πλασταρᾶ και τὸ συνέτα-
ρρο του τὸν Κορωνὶό ο Οἰκονόμου. δειλός, τα-
πεινός, έλεεινός συμφεροντολόγος. Ικανὸς νὰ τὰ
πουλήσῃ δῆλα γιὰ τὸ χρῆμα. Λὲν αἰσθανόταν κα-
μά συμπάθεια στὸ Ρήγα και στὶς πατριωτικές
του ένέργειες.

Καὶ ὅχι μόνο αὐτό. Ἐπειδὴ ζητοῦσε νά γί-
νη πρόξενος τῆς Τουρκίας στὸ Τριέστι, ήταν ί-
κανὸς νὰ κάμη τὴν πιὸ μεγάλη ἀτιμία, ο έλεει-
νός ανθρωπος. γιὰ ν' ἀπολάψῃ τὴ σπονδαία
αὐτὴ τιμή!...

Ἐτσι ἡ οιστή πατριωτικὴ συμβίουσκὴ τοῦ
καλοῦ τοῦ Πλασταρᾶ δὲν ήταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ στα-
ματήσῃ τὸν ἄστλιο τὸν Οἰκονόμου ἀπὸ τὸ τρο-
μερὸ κακούργημα, ποὺ εἶχε ἀποφασίσει ἐναντίον
τῆς Πατρίδας του.

Ἐφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ηλασταρᾶ, τοῦ κα-
λοῦ πατριώτη ο Οἰκονόμου, ο ἐπικατάρατος.

Πῆγε ἀμέσως στὸ Νομάρχη τὸν Αὐτοριακὸ ο
μιαρὸς προδότης και παράδωσε τὰ μυστικὰ γράμ-
ματα τοῦ Ρήγη και τὰ ἐπανιστατικὰ βιβλία του.

25. “Ἀνάδεμα σὸν αἴτιο,,,,”

Τὴν ἀλλη μέρα πῆγε ο Νομάρχης κι **έκαμε**
στὸ ξενοδοχεῖο τοῦ Ρήγη ἀνάκριση.

Στὴν ἀρχὴ τὸν ρώτησαν τὸ δνομα του, τὴν πατρίδα του, πόσον καιρὸν καὶ σὲ ποιὰ μέρη ἔμεινε στὴν Λίστρα, καὶ ποῦ σκοπεύει τόρα νὰ ταξιδέψῃ.

Άφοῦ σύντομα ἀποκρίθηκε σ' αὐτὰ ὁ Ρήγας, φώτησε ὁ Νομάρχης γερμανικὰ τὰ ἵδια καὶ τὸν Περαιώ. Μὰ αὐτὸς δὲν ἦξερε καθόλου γερμανικὰ καὶ ἀποκρίθηκε ὁ Ρήγας.

— 'Ο νέος αὐτός, εἶπε, είναι ἀπὸ τὴν Θεσσαλία, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Πηγαίνει νὰ σπουδάσῃ γιατρὸς στὴν Πάδοβα τῆς Ἰταλίας. Μὲ παρακάλεσε νὰ ταξιδέψῃ μαζί μου, γιατὶ δὲν ξέρει τὴν γλῶσσα...

Ο Νομάρχης καὶ ὁ ἀνακριτὴς πίστεψαν τὴν βεβαίωση τοῦ Ρήγα καὶ ἀφῆσαν τὸν Περαιώ έλευθερο νὰ περάσῃ σ' ἄλλο δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου.

Ἐτοι ἡ μεγαλοφροσύνη καὶ ἡ γενναιότητα τοῦ Ρήγα ἔσωσε τὸν Περαιώ ἀπὸ βέβαιη καταστροφή, ποὺ δὲν τὴν ἀπόφυγε ὁ ἴδιος καὶ οἱ πρῶτοι συνεργάτες του.

Ο Περαιώς ἀντὶ Θεσσαλὸς ραγιᾶς, ποὺ ἦταν, ἔφυγε ἀπὸ τὸ Τριέστι στὴν Κέρκυρα μὲ διαβατήριο Παργινοῦ Γάλλου ὑπῆκουν, ποὺ τοῦ τὸ ξδοτε ὁ Γάλλος πρόξενος τοῦ Τριεστιοῦ.

Τὸ Ρήγα τὸν ἀφῆσαν στὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου μὲ φρουρὰ στὴν πόρτα, σὰ φυλακισμένο.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔαναπῆγε ὁ Νομάρχης μὲ τοὺς δικαστικοὺς καὶ τὸν ἀνάκριναν γιὰ τὰ ἐπαναστατικά.

τικὰ βιβλία, ποὺν βρέθηκαν στὰ κιβώτια, γιὰ τὴν προκήρυξη καὶ τ' ἄλλα.

Ο Ρήγας ἔθαρρα τὸν εἶπε :

“Όλα αὐτὰ τὰ βιβλία, τὰ πατριωτικά, οἱ χάροτες κι οἱ εἰκόνες, δλα, κύριοι, εἶναι ἔργα δικά μου καὶ μόνο δικά μου... Ἀπὸ χρόνια τώρα ἔχαμα σκοπὸ τῆς ζωῆς μου τὴν ἀπολύτρωση τῆς Πατρίδας μας ἀπὸ τὴν πιὸ βάρβαρη τυραννία... Ἐλπίζα δτὶ θὰ μποροῦσα νὰ ὑπηρετήσω τὸν ίερὸ σκοπό μου, ἀν ἔρχομουν στὴ χριστιανικὴ κι ἐλεύθερη χώρα σας... Ἄν ὅμως ἡ χριστιανικὴ χώρα σας καὶ ἡ Κυβέρνηση σας ἀπὸ πολιτικὰ συμφέροντα, ποὺ ἔχει μὲ τὸν Τοῦρκο, τὸν τύραννο τῆς Πατρίδας μου, μὲ παραδόση θῦμα στὰ νύχια τοῦ θεριοῦ, γιὰ νὰ μὲ σφάξῃ, ἡ καταδίκη σας, πιστέψετε, δὲ μὲ τρομάξει... Θὰ βρεθοῦν πολλοὶ ἄλλοι πατριῶτες μου, ὑστερα ἀπὸ μένα ποὺ θ' ἀποτελειώσουν τὸ πατριωτικὸ ἔργο!... ”

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ρήγα συγκίνησαν βαθιὰ τὸν ἀνακριτές του.

‘Ο Νομάρχης, ποὺ ἦταν Οὐγγρος κι' εἶχε πατρίδα ὑποδουλωμένη, ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα κι ἔφερε τὸ μαντήλι στὰ μάτια. “Υστερα πῆρε μιὰ εἰκόνα τοῦ Ρήγα, γιὰ νὰ υμιᾶται τὸν ἥρωεν τὸν Εθνομάρτυρα.

‘Εκείνη τὴν ἡμέρα διακόπηκε ἡ ἀνάκριση.

Τὴν ἄλλη μέρα ἤρθε διαταγὴ νὰ μεταφερθῇ δ Ρήγας πάλι στὴ Βιένη, γιὰ νὰ γίνη ἔκει ἡ ἀνάκρισή του.